

B.A./2nd Sem/SANS/25(NEP)

2025

2nd Semester Examination (CCFUP : NEP)

SANSKRIT

Paper : MJ 2-T (Single Core Major)

[Sanskrit Composition and Communication]

Full Marks : 60

Time : Three Hours

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

यथानिर्देशं सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

1. पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः । उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च देयम् — 2×5=10
- (क) लघुसिद्धान्तकौमुद्याः मङ्गलाचरणश्लोकं लिखत ।
- (ख) मातृ-मुनिशब्दयोः द्वितीयाबहुवचनस्य रूपं लिखत ।
- (ग) मनस्-शब्दस्य महत्-शब्दस्य च सप्तमीबहुवचनस्य रूपं लिखत ।
- (घ) पठ्-धातोः श्रु-धातोश्च लङ्-लकारस्य मध्यम-पुरुषैकवचने किं रूपम् ?

P.T.O.

(2)

(ड) धातुं प्रत्ययञ्च निर्देशत — सोढुम्, जिगीषा अथवा 'स गृहं गच्छति' — इत्यस्य कर्मवाच्ये परिवर्तनं कुरु।

(च) पदसंज्ञाविधायकं सूत्रं किम्?

(छ) अव्यययोगेन वाक्यं रचयत — ह्यः, ऋते।

(ज) सकारणं विभक्तिं निर्णयत — पितृभ्यः स्वधा।

2. चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः। एकस्य प्रश्नस्योत्तरम् अवश्यमेव संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च देयम् — 5×4=20

(क) हलन्त्यम्-इति सूत्रं व्याख्यात।

(ख) वारि-शब्दस्य सर्वाणि रूपाणि लिखत।

(ग) नदी-शब्दस्य सर्वाणि रूपाणि लिखत।

(घ) टीका लेख्या — सम्प्रदानकारकम्।

(ङ) टीका लेख्या — भाववाच्यम्।

(च) कारिकां व्याख्यात —

सदृशं त्रिषु लिङ्गेषु सर्वासु च विभक्तिषु।

वचनेषु च सर्वेषु यन्न व्येति तदव्ययम्।

3. त्रयः प्रश्नः समाधेयाः —

10×3=30

(क) मुखनासिकावचनोऽनुनासिकः—इति सूत्रं व्याख्याय लृवर्णस्य भेदान् लिखत।

- (ख) करणकारकविषये अपादानकारकविषये च संक्षेपेण आलोचयत ।
- (ग) लभ्-धातोः पा-धातोर्वा लट्-लङ्-लोट्-विधिलिङ्-लृट्लकारेषु सर्वाणि रूपाणि लिखत ।
- (घ) इदम्-शब्दस्य त्रिषु लिङ्गेषु सर्वाणि रूपाणि लिखत ।
- (ङ) संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च अनुवादं कुरुत —

विश्वेऽस्य सर्वाधिकं जनप्रियं ग्रन्थसमूहेऽस्य मध्ये श्रीमद्भगवद्गीता अन्यतमम् । समस्तं मानुषं गीतारं मध्ये निजं निजं जीवनेऽपि उपादानं च दिग्निर्देशं लाभं करोति । प्रत्येकेऽस्य काश्चिद् गीता एकास्ति आपनं च पथेऽस्य साथी । एतद् जनप्रियतारं कारणेण शुद्धमात्रं संस्कृतं तथा भारतीयं साहित्येऽपि नयं, विश्वेऽस्य प्रायः समस्तं भाषायां गीता अनुदितं भवति ।